

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 6Cdo/25/2019  
Identifikačné číslo spisu: 1711212405  
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2022  
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1711212405.2

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ RNDr. U. O., 2/ maloletej Y. O. a 3/ maloletej X. O., všetkých trvale bytom vo T. U., S. XXX/X, žalobkýň 2/ a 3/ zastúpených zákonným zástupcom v osobe žalobcu 1/ a všetkých žalobcov zastúpených splnomocnenkyňou Advokátska Kancelária Kucek & Partners, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave - mestskej časti Staré Mesto, Námestie Martina Benku 26, IČO 36 865 192, proti žalovanej Univerzitetnej nemocnici Bratislava, so sídlom v Bratislave, Pažitková 4, IČO 31 813 861, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 8C/255/2011, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 3. októbra 2018 sp. zn. 6Co/332/2017, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 3. októbra 2018 sp. zn. 6Co/332/2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. júla 2017 č. k. 8C/255/2011-317 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť každému zo žalobcov 50.000 € (ako náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej úmrtím manželky žalobcu 1/ a matky žalobkýň 2/ a 3/) do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v časti náhrady škody žalobu zamietol, vyslovil, že žalobcovia majú proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 % a intervenientovi (poisťovni, ktorá vstúpila do konania v časti o náhradu škody) nárok na náhradu trov konania nepriznal. Právne takéto svoje rozhodnutie odôvodnil ust. §§ 11, 13 a 448 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež „O. z.“); vecne potom záverom o čiastočnej dôvodnosti žaloby (v časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so zásahom do osobnostných práv najbližších pozostalých). K úmrtiu MUDr. X. O. (ďalej tiež „zomrelá“) došlo 19. mája 2009 počas poskytovania zdravotnej starostlivosti žalovanou a niekoľko hodín po pôrode žalobkyne 3/, pričom z protokolu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej tiež len „ÚDZS“) o vykonanom dohľade vyplynulo, že zdravotná starostlivosť poskytnutá zomrelej nebola adekvátne (s opisom viacerých chýb v postupe) a nebola v súlade s ust. § 4 ods. 3 (zjavne nenáležite tiež „§ 40 ods. 3“) zákona č. 576/2004 Z. z. (o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ďalej tiež len „zákon o zdravotnej starostlivosti“). Hoci pri vaginálne

vedenom pôrode zomrelej došlo k nepredvídateľnej komplikácii - k embólii plodovou vodou (prieniku plodovej vody do krvného obehu matky), pri ktorej aj z údajov svetového medicínskeho písomníctva vyplýva vysoká mortalita rodičiek (až 90 %), z dokumentácie o pôrode aj neskoršieho šetrenia ÚDZS vyplývalo, že postup žalovanej v záujme zastavenia krvácania mal byť rýchlejší a agresívnejší, nebola tu dostatočná koordinácia pôrodníka a anesteziológa a najmä nedošlo k operačnému odstráneniu maternice (zdroja krvácania), hoci to sa považuje za život zachraňujúci výkon (nech ani operačné odstránenie maternice nebolo bez rizík, keď i tu sa udáva úmrtnosť matky v 1 % až 6 % prípadov). Pre oblasť zákonnej ochrany osobnostných práv je charakteristická objektívna zodpovednosť a pretože zásah bol nezvratný (definitívny) a nečakane pretrhol citové väzby mladej fungujúcej rodiny (žalobcovi 1/ vzal manželku a žalobkyniam 2/ a 3/ matku), žiadnu z morálnych foriem zadosťučinenia nešlo považovať za postačujúcu. Pri požiadavke na náhradu škody vo forme pozostalostnej úrazovej renty majúcej sa platiť zo strany žalovanej žalobcovi neunesli dôkazné bremeno na preukázanie miery vyživovacej povinnosti zomrelej, nakoľko žalobca 1/ nepredložil požadované listiny a preukázaná nebola ani výška vdovského a sirotského dôchodku (nutná na zistenie rozdielu medzi výživným očakávaným od zomrelej a výškou dôchodku), argumentoval súd prvej inštancie, ktorý napokon rozhodnutia o trovách konania odôvodnil právne ust. § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z., dnes už i v znení viacerých zmien a doplnení, ďalej tiež len „C. s. p.“) a vecne domáhaním sa žalobcami dvoch nárokov (z ktorých ohľadne jedného boli plne úspešní a ohľadne druhého naopak plne neúspešní) pri závislosti rozhodnutia o výške nemajetkovej ujmy na úvahe súdu a plným úspechom intervenienta, ktorý ale náhradu trov konania nepožadoval.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 3. októbra 2018 sp. zn. 6Co/332/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch (o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy) podľa § 388 C. s. p. zmenil tak, že žalobu (aj v tejto časti - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) zamietol a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania. I on primárne vec právne posudzoval podľa § 13 O. z., po poskytnutí viac-menej teoretického rozboru predpokladov zodpovednosti za zásah do osobnostných práv však mal za to, že v konaní nebolo bezpečne preukázané, že k úmrtiu MUDr. O. došlo práve v dôsledku postupu hodnoteného v protokole ÚDZS aj v znaleckom posudku znaleckej organizácie ako postup „non lege artis“ (toho, že nedošlo k operačnému odstráneniu maternice). Ak za nesporné bolo treba považovať vysokú mortalitu rodičiek v prípadoch embólie plodovou vodou (podľa odvolacieho súdu viac než 80 %) aj rizikovosť odstránenia maternice (1 % až 6 %), i s poukazom na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 108/2011 podľa odvolacieho súdu pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nepostačovala možnosť, že určitým konaním bolo zasiahnuté do osobnostných práv (teda púha neoveriteľná možnosť, že pri operačnom odstránení maternice by MUDr. O. prežila), ale žalobe by bolo možné vyhovieť len za predpokladu, že by bolo bez pochybností preukázané, že smrť bola spôsobená výlučne nesprávnym postupom pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti (keď podľa odvolacieho súdu možno hovoriť len o domnienke, žeby odstránenie maternice smrť odvrátilo).

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podali všetci žalobcovia dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., teda z odklonu odvolacieho súdu pri riešení pre rozhodnutie významnej právnej otázky od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Za nesprávny a nesúladný s viacerými v dovolaní uvádzanými rozhodnutiami (popri rozhodnutiach Ústavného súdu Českej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Krajského súdu v Trenčíne i rozsudky najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 3 Cdo 32/2007 a 3 Cdo 130/2010 a jeho uznesenie sp. zn. 6 M Cdo 11/2010) považovali záver odvolacieho súdu o možnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch len pri bezpečnom (de facto 100 %-nom) preukázaní príčinnej súvislosti medzi nesprávnym lekárskeým postupom pričítateľným poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti a následkom v podobe úmrtia (zdroja vzniknutej nemajetkovej ujmy), ktorá požiadavka je v podmienkach obdobných prípadov (vo vzťahoch pacienta a lekára) neprimeraná, nereálna, nedosiahnuteľná a neudržateľná a v právnych systémoch „common law“ bola už nahradená doktrínou „straty očakávaní“ (zjednodušene skúmania vyhliadok na lepší priebeh v prípade postupu „lege artis“). V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, reprezentovanej rozhodnutiami zhora, sa existencia príčinnej súvislosti vidí už vtedy, ak je aspoň nejaká

šanca na vyliečenie pacienta (teda už pri predpoklade predídenia následku smrti), odvolací súd (do značnej miery a v rozpore s číslami preceňujúci rizikovosť výkonu, ktorý žalovaná neuskutočnila) však mal v napadnutom rozsudku za to, že príčinná súvislosť (a tiež zodpovednosť žalovanej za neoprávnený zásah) by mohla byť daná len vtedy, ak je bez akýchkoľvek pochybností dokázané, že pri správnej liečbe by pacient určite prežil. Navrhli zmenu rozsudku odvolacieho súdu a vyhovie žalobe s eventualitou jeho zrušenia a vrátenia veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná navrhla dovolanie odmietnuť, majúc za to, že toto nie je prípustným pre súlad záverov odvolacieho súdu s inou skupinou rozhodnutí vyšších súdov (najvyššieho súdu, Najvyššieho súdu Českej republiky a Krajského súdu v Prešove, vrátane odvolacím súdom spomínaného rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 108/2011). Z vykonaného dokazovania treba podľa nej jednoznačne vyvodíť, že operácia maternice by (odhliadajúc od toho, že v tomto prípade neprichádzala do úvahy) len zvýšila riziko vykrvácania pacientky a inak ani dovolateľmi zmieňovaná strata šancí nie je v judikatúre súdov posudzovaná inak než ako otázka príčinnej súvislosti.

5. Najvyšší ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 C. s. p.) a to za splnenia podmienky jej zastúpenia a spisania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 C. s. p. v spojení s čl. I § 12 ods. 1 a § 15 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení živnostenského zákona), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba považovať za prípustné a zároveň i dôvodné.

6. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 C. s. p.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti odvolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. V danom prípade žalobcovia vyvodzovali prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

10. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. (a inak aj oboch ďalších písmen rovnakého paragrafu i odseku zákona), musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (questio iuris), teda nie o skutkovú otázku (questio facti). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine alebo iného predpisu považovaného za súčasť tzv. hmotného práva), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť pritom o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napádané dovolaním (ktoré by pri inom riešení otázky vyznelo inak). Právna otázka,

na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

11. V danom prípade bolo treba podmienku riadneho vymedzenia otázky, od ktorej vyriešenia celkom určitým spôsobom záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, považovať za splnenú, pričom v okolnostiach prípadu v prejednávanej veci len zdanlivo a takpovediac na prvý pohľad šlo o otázku príčinnej súvislosti (tu medzi medicínskym postupom kvalifikovateľným ako „non lege artis“ a zásahom do osobnostných práv žalobcov v podobe úmrtia ich blízkej osoby - manželky a matky), tradične v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považovanú za skutkovú otázku (z prieskumu na základe dovolaní podľa § 420 aj § 421 C. s. p. vylúčenú). V skutočnosti ale (pri dôkladnej analýze problému) mala dovolaním nastolená otázka charakter otázky, v ktorej dominoval už vyššie zmienený procesnoprávny aspekt (otázka medzi dôkazného bremena žalobcu pri preukazovaní príčinnej súvislosti - v tomto prípade medzi postupom poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a neželaným následkom v podobe úmrtia spojeného so zásahom do osobnostných práv - do práva na život ako taký u primárne dotknutého zásahom, t. j. zomrelého a práva na osobný a rodinný život u pozostalých). Práve vo vzťahu k nemu dovolatelia namietali aj odklon od judikatury (priamo tej uvádzanej v dovolaní naprieč rôznymi článkami sústavy tuzemských súdov, tu inak bez ohľadu na možnosť podradenia všetkých rozhodnutí pod pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ a nepriamo tiež u rozhodnutia použitého samotným odvolacím súdom).

12. Podľa čl. I § 4 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti (v znení rozhodnom aj pre tentoraz posudzovanú vec, platnom a účinnom do 31. mája 2009 vrátane, t. j. pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 192/2009 Z. z. a všetkých po ňom nasledujúcich novelizácií zákona, o ktorom je reč) poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

13. Pri vyjdení z obsahu práve odcitovaného ustanovenia nemôže byť žiadnej pochyby o tom, že poskytnutie zdravotnej starostlivosti MUDr. X. O. v zmysle zistení ÚDZS z protokolu zmieňovaného už súdom prvej inštancie a aj na základe ďalších dôkazov (posudok Lege artis znaleckej organizácie, spol. s r. o. č. 3/2017 nevynímajúc) z viacerých už v doterajšom konaní reprodukovaných dôvodov nešlo považovať za správne (hocako sa aj tento záver podložený radom dôkazov stal v priebehu konania predmetom polemiky) a rovnako nemohlo byť sporu o existencii (vzniku) zásahu do osobnostných práv všetkých žalobcov (nositeľov práva na ochranu osobnosti, ktoré pre absolútny a fyzický i právnu existenciu primárne zásahom dotknutého končiaci zásah už nemôže uplatňovať on sám). Za takéhoto stavu vecí ostávalo posúdiť, či riešenie dovolaním nastolenej otázky, ponúkané odvolacím súdom možno považovať na jednej strane za správne, na strane druhej potom tiež za súladné (alebo naopak za nesúladné) s rozhodnutiami najvyššieho súdu uvádzanými v dovolaní.

14. V prípade všetkých dovolaní uvádzaných rozhodnutí najvyššieho súdu (rozsudkov z 29. marca 2007 sp. zn. 3 Cdo 32/2007 a z 28. októbra 2010 sp. zn. 3 Cdo 130/2010 i uznesenia z 31. januára 2012 sp. zn. 6 M Cdo 11/2010) sice ide o rozhodnutia vydané (predmetovo) v sporoch o náhradu škody (v dvoch prípadoch s namietaným nesprávnym úradným postupom, principiálne zakladajúcim zodpovednosť štátu), takáto odchylnosť však v prejednávanej veci bola (z pohľadu možného usúdenia na tvrdený odklon) bez právneho významu - nielen preto, že aj súčasťou predmetu konania v prejednávanej veci, hoci len v minulosti (a nie už v štádiu dovolacieho konania), bola tiež požiadavka na náhradu škody, ale najmä preto, že pre procesnú povahu dovolaním nastolenej otázky v postupoch pri preukazovaní príčinnej súvislosti (ako predpokladu či už zodpovednosti za škodu alebo za nemajetkovú ujmu v súvislosti so zásahom do osobnostných práv) nejde vidieť (a ani by nemal byť) podstatný rozdiel.

15. Súčasťou všetkých rozhodnutí spomínaných v predošlom odseku sú závery o nemožnosti usúdenia na príčinnú súvislosť vtedy, ak príčinou škody (tu rozumej tiež iného neželaného následku, akým je smrť blízkej osoby spojená so zásahom do osobnostných práv) je iná než tvrdená skutočnosť; popri tom však i závery o potrebe skúmania, ktorá príčina (tu rozumej jedna z viacerých do úvahy prichádzajúcich) škodu vyvolala a do tretice priamosť (nesprostredkovanosť) vzťahu medzi príčinou a následkom. Ostatné z nich (uznesenie vo veci sp. zn. 6 M Cdo 11/2010) však uvádza tiež to (v tejto súvislosti porovnaj bod 45 odôvodnenia uznesenia), že protiprávny úkon (tu obdobne nesprávny medicínsky postup „non lege artis“) nemusí byť jedinou príčinou vzniku škody, čo podobne musí platiť aj v prípade neoprávneného zásahu do osobnostných práv (kumulatívna kauzalita), stačí, že je jednou z príčin, a to príčinou dôležitou, podstatnou a značnou. Treba tiež rozlíšiť, či v konkrétnom prípade viac skutočností v jednom okamihu spolupôsobilo na vzniku toho istého škodlivého následku (konkurenčná kauzalita) alebo či jedna skutočnosť vylučuje druhú, prípadne či novou skutočnosťou došlo k prerušeniu pôvodného dejového sledu. V tejto súvislosti možno poukázať aj na Princípy európskeho deliktneho práva (Principles of European Tort Law - PETL), ktoré (ako dielo popredných predstaviteľov európskej civilistiky z prostredia akademickej obce i právnej praxe) právnický vymedzujú príčinnú súvislosť ako predpoklad zodpovednosti za škodu (porovnaj Luboš Tichý, Jiří Hrádek et al., Prokazování příčinné souvislosti multikauzálních škod, Univerzita Karlova v Prahe 2010, str. 89). Podľa týchto princípov (čl. 3:104, bod 1), ak určitá skutočnosť viedla neodvratne k spôsobeniu škody, následná skutočnosť, ktorá by sama spôsobila tú istú škodu, nemôže byť braná do úvahy (nemožno na ňu brať zreteľ).

16. Pri riadení sa práve priblíženými (a zjavne všeobecne akceptovateľnými) úvahami aj pre posúdenie správnosti (akceptovateľnosti) riešenia zvoleného odvolacím súdom v prejednávanej veci (trvajúcim na preukázaní príčinnej súvislosti medzi poskytnutím zdravotnej starostlivosti žalovanej zomrelej a následkom v podobe zásahu do práva na rodinný život žalobcov podstatne prísnejšie než súd prvej inštancie) bolo, či sa pohyboval vo vyššie naznačených medziach (alebo z nich vybočil), ako aj to, či korektne interpretoval závery z ním použitého rozhodnutia najvyššieho súdu (3 Cdo 108/2011).

17. I keď odvolaciemu súdu podľa názoru súdu dovolacieho nešlo vytknúť, žeby sa pri svojich úvahách vedúcich ho k zmeňujúcemu rozhodnutiu v neprospech dovolateľov nedržal tých záverov najvyššieho súdu, ktoré boli sústredené do prvej vety v bode 15. zhora a rovnako ani to, žeby svoj názor o nepreukázaní bezpečne nesprávneho postupu žalovanej ako priamej príčiny úmrtia MUDr. O. (pretože takou príčinou podľa neho bola embólia plodovou vodou s vysokou mierou úmrtnosti v prípade nástupu takejto komplikácie a s pochybným výsledkom nevykonaného operačného odstránenia maternice) nevyargumentoval; to isté už nešlo tvrdiť ako v prípade súladnosti jeho záverov s ostatným dovolaním uvádzaným rozhodnutím najvyššieho súdu (uznesením sp zn. 6 M Cdo 11/2010), tak i v prípade použiteľnosti záverov najvyššieho súdu z rozhodnutia použitého dovolacím súdom na podporu jeho argumentácie.

18. V prvom z takýchto prípadov to tak bolo preto, že odvolací súd takpovediac až fatalisticky považoval embóliu plodovou vodou (v spojitosti s nezastaviteľným krvácaním) za takú príčinu smrti manželky žalobcu 1/ a matky žalobkyní 2/ a 3/, ktorá bola (so zreteľom k vysokému percentu úmrtnosti rodičiek pri takejto komplikácii) neodvratnou a takto vylučovala význam akejkoľvek ďalšej príčiny (nevykonanie operačného odstránenia maternice žalovanou z toho nevynímajúc). Takýto záver o neodvratnosti následku však nielenže bol prinajmenšom predčasným, ale z vecného hľadiska tiež s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou aj nesprávnym, pretože opomínal kľúčový dôkaz vykonaný samotným odvolacím súdom a to výsluch MUDr. H. R. (činného pri vypracovaní posudku znaleckej organizácie Lege artis č. 3/2017) na pojednávaní 30. mája 2018, v rámci ktorého dotýčny (o. i.) uviedol (citované) „Takéto prejavy krvácania ako boli u MUDr. O. som zažil počas svojej 25-ročnej praxe asi šesťkrát, kde som stále pristúpil k operačnému odstráneniu maternice, vzhľadom na to, že zlyhali všetky konzervatívne metódy na zástavu krvácania a uvedené pacientky - mal som to šťastie - že prežili.“ a „... moji kolegovia vo svojej praxi zažili aj také pacientky, ktoré túto komplikáciu neprežili, ale pri takomto krvácaní som sa nestretol s tým, že by niekto nepristúpil k odstráneniu maternice alebo použitiu inej operačnej metódy.“. To i v spojitosti s už spomínaným posudkom č. 3/2017, podľa ktorého „práve urgentná operácia (odstránenie maternice ako zdroja krvácania) mohla prispieť k cirkulačnej stabilizácii

pacientky“ (hoci podľa zdravotnej dokumentácie mala byť cirkulačná nestabilita práve dôvodom nevykonania plánovanej operácie). Ak si aj dovolací súd (podobne ako pred ním súd odvolací) vypomôže určitým zjednodušením, práve opísané skutkové zistenia možno logicky interpretovať iba tak, že samozrejme prínos operačného odstránenia maternice pre prežitie pacientky v situácii totožnej s tou, aká nastala u zomrelej môže byť diskutabilný, medzi nevykonanie takejto operácie (teda absencia pokusu o to, čo mohlo život zachrániť) a smrť pacientky však možno bez váhania vložiť znamienko rovnosti.

19. V prípade zaštitenia sa odvolacieho súdu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 108/2011 potom síce nechýbala predmetová zhoda oboch konaní (o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy), tu však odvolací súd podľa všetkého prehliadol, že závery najvyššieho súdu z tu spomínaného rozhodnutia sa týkali len odlišnosti postupov pri uplatňovaní práva na ochranu osobnosti vo všeobecnosti a práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (keďže iba toho sa týkal záver o dostatočnosti možnosti zásahu v prvom a nutnosti reálneho a výsledkami dokazovania preukázaného dôsledku negatívneho pôsobenia zásahu na osobnosť fyzickej osoby v druhom prípade); najmä ale závery z rozhodnutia zaoberajúceho sa tzv. verbálnym deliktom nemohli byť vôbec použiteľnými v prípadoch zásahov do práva na život (ako taký i rodinný), v ktorých nedostatočnosť iného než peňažného zadost'učinenia (akokoľvek ani jeho ne-spôsobilého nahradiť vzniknutú ujmu) treba považovať za normu.

20. So zreteľom na už uvedené tak dovolaciemu súdu neostávalo iné, než dospieť k záveru, že dovolatelia opodstatnene namietali vyriešenie nimi nastolenej otázky odvolacím súdom spôsobom, ktorý treba považovať za odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (navyše i odklon, ktorý nebol objektívne presvedčivo zdôvodnený). V prípade takéhoto zistenia a opretia dovolania o úpravu z § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. ide potom o obdobnú situáciu ako pri dovolaniach pre zmätočnosť (u ktorých najvyšší súd zvykne používať i prirovnanie, že tam prípustnosť a dôvodnosť dovolania idú ruku v ruku) a jediným procesným dôsledkom tu mohlo byť zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 C. s. p. a vrátenie mu veci na ďalšie konanie podľa § 450 rovnakého zákona. Dôvod zrušenia aj rozsudku súdu prvej inštancie (ktorému týmto uznesením dovolací súd dal de facto taktiež za pravdu) tu práve pre rozídenie sa oboch nižších súdov v spôsoboch ich rozhodnutí nebol.

21. Dovolací súd preto o dovolaní rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto svojho uznesenia.

22. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok